

Voorwoord

Ik heb met mijn kinderen heel wat jaren in het buitenland doorgebracht, maar aan hagelslag heeft het ons nooit ontbroken.

*Sylvia en haar gezin voor hun
hans-en-grietjehuisje in Amerika*

Iedereen die bij ons op bezoek kwam, bracht altijd koffers vol vaderlandse lekkernijen mee. Van ontbijtkoek en drop tot jenever en – hoogst illegaal want verboden in te voeren – rookworst. Zo overvloedig werden wij voorzien van alle soorten erkend heimweevoedsel dat we zelf aan het uitdelen gingen. Menig bevriend Amerikaans gezin maakte aldus verbaasd kennis met kokosbrood, gestampte muisjes, oranjebitter en salmiaklolly's. Er kwam maar geen eind aan de toevvoer. Toen we ten langen les-

te terugverhuisden naar Amsterdam reisden er zes pakken hagelslag mee in de container, terug naar hun land van herkomst.

Het had iets zinloos, maar ook wel iets moois, vond ik. Net als al die buitenlandse verblijven zelf: dat verplaatsen van mensen en hun inboedel over de een of andere oceaan en weer terug, met als enig resultaat wat herinneringen. Ik word eigenlijk met terugwerkende kracht doodmoe als ik er nog aan denk. Voor kinderen ligt dat trouwens anders. Die worden nooit ergens doodmoe van. Ze hebben bovendien een enorm vermogen om zich overal en altijd aan te passen en zich thuis te voelen.

Daarbij kan een beetje hagelslag (met mate, thuisfront!) inderdaad goed helpen. En misschien dit boek.

Sylvia Witteman

‘De meeste kinderen zijn echt te braaf’

Ties

Ties ligt onder de eettafel, tussen zijn moeder en zijn broertje in. Zo gaat het nou al nachtenlang. Vanachter de bank hoort hij het gesnurk van zijn vader. Die paste er niet meer bij onder de tafel. Ties heeft al zeshonderd schapen geteld – daar zijn er genoeg van in Nieuw-Zeeland – maar hij is nog steeds klaarwakker. Heeft hij net zijn draai gevonden aan het andere eind van de wereld, krijg je dit.

Nieuw-Zeeland

Het kwam eigenlijk allemaal door de oom van Ties. Als die geen wereldreis had gemaakt waarop hij een Nieuw-Zeelandse vrouw had ontmoet... dan was hij niet aan de andere kant van de wereld gaan trouwen. Dan waren Ties, zijn broertje en zijn ouders niet uitgenodigd. En dan waren ze misschien nooit naar Nieuw-Zeeland gegaan. Maar het was allemaal wél gebeurd.

Nieuw-Zeeland is verdeeld in het Noordereiland en het Zuidereiland. De bruiloft was op het eerste, op een afgehuurd landgoed in het bos. Het feest maakte totaal geen indruk op Ties. Maar het feit dat er twee geiten aanwezig waren, dat weet hij nog als de dag van gister. Net als de waterval met visserin, een paardenrenbaan en een bos met papegaaien en parkieten. Ties had een briljante dag. Een briljante vakantie, eigenlijk. Want als je dan ongeveer vierentwintig uur gereisd hebt naar de overkant van de wereld, ga je natuurlijk niet twee weken alleen naar die geiten zitten kijken. Het gezin Prins reisde na twee dagen door naar het Zuidereiland. Zijn ouders waren in de zevende hemel. ‘Kijk nou naar die bergen, die bossen, die stranden,’ riepen ze de hele tijd. Ties geloofde het allemaal wel. Die was pas zes. Wat konden die bergen hem schelen? Kijk liever naar al die mooie vogels, dacht hij. Want er bleven vreemde snavels en vleugels opdoemen. Ties zag walvissen en bezocht de dierentuin, waar hij voor het eerst in zijn leven een echte kiwi zag: de wereldberoemde harige vogel. Het gezin ging ook naar Christchurch, de grootste stad op het Zuidereiland. ‘We waren nog geen twintig meter

in die stad, of mijn ouders waren fan. Volgens mij bedachten ze toen al dat ze daar best zouden kunnen wonen.'

Utrecht

Later, weer terug in Nederland, vertelden de vader en moeder van Ties dat ze naar Nieuw-Zeeland wilden verhuizen. 'Mijn broertje was meteen bezorgd om zijn knuffelbeesten. En ik vroeg of mijn goudvissen wel mee mochten.' Ja, natuurlijk, had zijn vader gezegd. Ties – toen zeven jaar – vond het allemaal wel spannend. Maar hij was ook heel verbaasd. Hij wist dat zijn ouders het vaak over Christchurch hadden. 'Eerst zagen ze zo op tegen de reis naar Nieuw-Zeeland, maar toen we er waren geweest wilden ze er ineens per se wonen.' Ties was verdrietig. Hij had net een vriendinnetje en hij zou al zijn vrienden moeten achterlaten. De twee broertjes waren nog erger van streek toen hun ouders een tijdje later vertelden dat ze hun huis in Utrecht gingen verkopen. 'Toen viel het helemaal stil,' zegt Ties. Erna waren ze allebei in huilen uitgebarsten. Ties had verwacht dat ze het huis gewoon zouden houden, voor als ze op vakantie naar Nederland gingen. 'Afscheid nemen van ons huis, dat vond ik het ergst van alles.' Gelukkig had hij nog een tijdje om ook aan dát idee te wennen. Er zaten namelijk jaren tussen het moment dat zijn ouders verhuisplannen kregen en hun echte vertrek. Want helemaal zeker van hun zaak waren ze nog niet. En toen ze dat wel waren, moest er natuurlijk van alles geregeld worden. 'Pas een halfjaar voordat we weggingen, werd het echt serieus. We kregen een permanente verblijfsvergunning. Onze spullen moesten in een container

die over zee naar ons nieuwe huis zou worden gebracht.' Het werd steeds echter.

Christchurch

Ties was net tien toen ze weggingen. Hij herinnert zich de reis nog goed. 'We vlogen via Kuala Lumpur in Maleisië naar Auckland op het Noordereiland. We bleven daar een weekje om bij te komen en mijn oom en tante te zien.' Daarna vloog het gezin door naar het Zuidereiland. Toen ze aankwamen in Christchurch, was het koud. Het was winter en het waaide heel hard. Ties vond het vliegveld lelijk en hij was moe. Toch werd hij niet droevig van het idee dat op dat moment in zijn hoofd zat: dat dit dus zijn woonplek zou worden. Sterker nog: toen ze van het vliegveld naar Christchurch reden, werd Ties steeds vrolijker. Want nu, ruim drie jaar na hun eerste bezoek aan de stad, was ook hij oud genoeg om te zien hoe mooi het er was. De bergen, de zee en de bossen maakten een diepe indruk op hem. De eerste weken huurde het gezin een appartementje. Eerst zouden ze een goede school gaan zoeken. Daarna kon de zoektocht naar een huis beginnen.

Het gezin ging op jacht. Een school die heel hoog op een berg stond, viel al snel af. Hij lag veel te ver weg van alles en de kinderen liepen in heel ongezellige schooluniformen. In Nieuw-Zeeland is dat laatste heel normaal. Maar voor Ties en zijn broertje natuurlijk niet. De volgende school die ze bezochten, was een schot in de roos. Niet alleen zag hij er leuk uit, met allemaal aparte leuke gebouwtjes voor de verschillende klassen. De uniformen die de kinderen daar droegen,

die waren ook zo slecht nog niet: joggingbroeken, rode shirtjes en een rood fleecvest. Er viel mee te leven. Dezelfde dag nog stonden Ties en Willem ingeschreven. Ook project twee, de huizenjacht, liep gesmeerd. Het eerste huis waar het gezin ging kijken, was meteen een succes. Het stond halverwege een heuvel en had een prachtig uitzicht over de bergen. Een grote tuin was er niet, maar wel twee terrassen en een veranda. De school zagen ze liggen vanuit het huis. Op loopafstand. Een heel steile wandeling, dat wel. Maar het was te doen. Lang hoefden ze niet na te denken. En een paar dagen later waren ze verhuisd.

Ties en zijn broertje op het dak van de auto

Heksen

Zijn eerste schooldag kan Ties zich nog goed herinneren. ‘Ik vond het vreselijk, want ik sprak maar zeven woorden Engels.’ Ties was heel zenuwachtig. Hij kon niemand verstaan en durfde niet te praten, omdat hij een ontzettend Nederlands accent had. En ook omdat hij gewoon nieuw was. Zijn ouders waren erbij. Die bleven de eerste weken ook op school, zodat ze af en toe konden kijken hoe het ging. In het begin gingen Ties en zijn broertje halve dagen, om rustig te wennen. Wat later werden het hele dagen. ‘Mijn vader kwam dan tussen de middag steeds op een parkbankje bij de school zitten. Dan konden we even met hem praten.’ Ties hoefde de eerste tijd alleen nog maar dingen in het Nederlands te schrijven. Hij begon rustig aan met Engels lezen. En stapje voor stapje ging hij over op het echte schoolwerk waar zijn klasgenoten ook mee bezig waren. Het duurde ongeveer een halfjaar voordat Ties zich prima kon redden in het Engels. En nog een jaar extra voordat hij de taal bijna helemaal beheerste.

Een klas vol kinderen die je niet kunt verstaan en die niks van jou begrijpen: Ties had het er maar moeilijk mee die eerste maanden. Hij deed zijn mond zo min mogelijk open. ‘Ik communiceerde gewoon helemaal niet met mijn klasgenoten.’ En jammer genoeg kunnen kinderen heel gemeen zijn. Dat ondervond Ties aan den lijve. ‘Er zaten een paar echte krenge in mijn klas. Vooral de meisjes waren heel onaardig tegen me. Zaten ze daar in hun heksenkringetje te praten en naar me te wijzen. Ik vond dat bijzonder oncomfortabel.’ Niet alleen die heksen maakten Ties het leven zuur. Er waren ook veel stomme jongens. Die duwden hem regelmatig en

maakten onaardige grappen over zijn accent en over Nederland. Ties kon er niet zoveel aan doen, want hij snapte die grappen niet eens. Maar hoe beter zijn Engels werd, hoe beter Ties zijn mannetje kon staan. Na een jaar was het pesten bijna helemaal voorbij. Soms lachen een paar sukkels nog om zijn accent. Maar Ties negeert het lekker. ‘Zonde van mijn tijd, ik heb wel wat beters te doen.’ Ties kreeg drie heel goede vrienden. ‘Mijn beste vriend heet Rhys. Die zit bij mij in de klas. Angus, Sam, Rhys en ik zijn echt een soort *tribe*. We doen alles met z’n vieren.’ Na school gaan ze vaak ergens rondhangen. In het park of op andere plekken waar veel jongeren komen.

Als je in een stad woont met bergen, bossen en water eromheen, hoef je je niet snel te vervelen. Ties en zijn ouders trekken niet heel vaak de natuur in. ‘Ze hebben het heel druk. Mijn vader schrijft voor Nederlandse kranten, bladen en websites. Mijn moeder doet regelmatig iets voor de Nederlandse radio en tv.’ Maar als ze tijd hebben, gaat Ties graag naar het bos. Hij woont naast een park waar het stikt van de vogels. Een van zijn lievelingsbezigheden is dolfijnen en walvissen kijken. Hij gaat dus zo vaak mogelijk naar het strand, in de hoop ze te spotten. Vooral dolfijnen ziet hij regelmatig zwemmen. Tijdens een schoolreis naar het havenstadje Lyttelton Harbour zag hij drie orka’s en een groep hectordolfijnen, een speciale Nieuw-Zeelandse soort.

Een prachtig land, een leuk huis, maar ook een grote taalbarrière en een moeilijke start op school. Het nieuwe leven van

Vooral dolfijnen ziet Ties regelmatig

Ties ging met vallen en opstaan. Niet gek dus dat het wel een paar maanden duurde voordat hij zich er helemaal thuis voelde. ‘Het was een beetje een lange vakantie. Langzaam begin je alleen te beseffen dat het geen vakantie is, maar gewoon je leven.’ Ties had zijn plek gevonden.

Gedonder

Natuurlijk wisten ze wel dat Christchurch op een plek ligt waar aardbevingen voorkomen. Maar die zijn zo onvoorspelbaar. Soms schudt de aarde er tientallen jaren niet. En soms jaren achter elkaar wel. ‘Ik dacht er weinig over na. Als er een keer een aardbeving komt, is het vast niet zo’n grote. Dan

zijn het gewoon drie harde klappen en klaar.’ Dat dacht Ties. Maar hij had het mis.

In september 2010, toen het gezin een jaar in Christchurch was, kwam de eerste klap. De zwaarste aardbeving in Nieuw-Zeeland sinds 1931. Het gezin was inmiddels verhuisd naar een ander huis. Het was halfvijf ’s ochtends en Ties lag in zijn hoogslaper. Alles begon te schudden en het geschud werd steeds heftiger. Even lag hij verstijfd in zijn bed. Wat moest hij doen? Ties probeerde via zijn trapladdertje uit bed te klimmen. Het lukte. Zijn ouders namen hem en zijn broertje mee het huis uit, naar de auto. ‘Slim was het niet dat we in de auto waren gaan zitten. Niet echt de veiligste plek.’ Maar ja, wisten zijn vader en moeder veel? Die hadden ook nog nooit eerder zo’n beving meegemaakt. Na een paar uur durfden ze hun huis weer in. In de week die erop volgde sliepen Ties, zijn moeder en zijn broertje onder de eettafel. Als er dan weer een aardbeving zou komen, lagen ze veilig. Want die tafel zou omvallende boekenkasten wel opvangen. Vader Henrico paste er niet meer bij. Die zocht zijn heil elke nacht achter de bank in de woonkamer, ver van kasten en andere gevaarlijke potentiële omvallers.

Ties was niet bang. Wel geïrriteerd. Want op tv vertelden experts de middag na die klap dat de naschokken minstens een halfjaar zouden duren. En niemand zit natuurlijk te wachten op nog meer gedonder. Het gezin ging aan de slag om het huis, dat gelukkig aardbevingsbestendig gebouwd was, ook klaar te maken voor de volgende knal. Aan de woning zelf hoefde niks te gebeuren. Die was heel nieuw en gebouwd om

klappen op te vangen. ‘We hebben alle kasten vastgezet tegen de muur. De boeken kunnen er nog wel uit vallen, maar de kasten zelf blijven staan. Voor de grootste staat ook een barricade van stoelen. Mocht die toch nog los van de muur komen, dan vangen die stoelen de eerste klap op.’

Op 22 februari 2011, in de middag, sloeg de aarde nog een keer toe. Met iets minder kracht dan in september, maar deze keer wel met Christchurch als epicentrum, de plek waar een beving het heftigst is. Het was een ramp waarbij 181 mensen omkwamen. Het centrum van de stad ging bijna helemaal tegen de vlakte.

Ties had lunchpauze toen alles begon te trillen. Hij liep met Rhys langs het gebouwtje van de cricketclub, niet ver van school. Dat begon ook in te storten. ‘Er kwam allemaal stof vanaf en de eerste planken begonnen naar beneden te komen. Rhys en ik renden naar het sportveld van de school. Maar dat rennen lukte niet echt, omdat de grond te hard schudde.’ Ties en zijn beste vriend sprongen dus op het sportveld. En wat bleek, later die middag? Precies op de plek waar ze samen hadden gelopen, waren stukken beton van het cricketclubgebouw neergestort. ‘Als we daar nog hadden gestaan, waren we misschien wel gewond geweest.’ Ook het sportveld waar de kinderen moesten verzamelen bleek niet helemaal veilig. Want dat veranderde niet lang na de aardbeving in levensgevaarlijk drijfzand. Gelukkig maar dat iedereen er toen alweer weg was.

Willem, het broertje van Ties, was op het moment van de beving in de schoolbibliotheek. Hij was onder een tafel gedo-

ken en zag de lampen van het plafond naar beneden storten. Terwijl alle kinderen zich verzamelden op het sportveld, bleven Willem en zijn klasgenootjes doodstil onder die tafels zitten. Ties weet wel waarom. ‘Kinderen in Nieuw-Zeeland worden echt gedrild. Voordat ze iets doen, moeten volwassenen zeggen dat het mag. De regel was: als er een aardbeving is, ga je naar het veld. Maar al die kinderen bleven toch in de bibliotheek onder de tafel zitten tot een volwassene zou zeggen dat ze naar het veld mochten gaan. Ze wisten niet of de aardbeving heftig genoeg was.’ Belachelijk, vindt Ties. Het was logisch dat deze aardbeving erg genoeg was. Maar kinderen zijn volgens hem zo gewend om te gehoorzamen aan volwassenen dat ze op zo’n moment dus gewoon niet durven te doen wat het veiligst is. ‘Ik vind de meeste kinderen echt te braaf. Mijn vrienden en ik luisteren wel wat meer naar onszelf.’

Van het centrum van de voorheen zo leuke stad Christchurch is nauwelijks iets over. De oude kerk is onthoofd en veel gebouwen zijn totaal ingestort. ‘Het is helemaal afgezet, je mag het centrum niet meer in,’ vertelt Ties. ‘Ze zijn nu gebouwen aan het slopen. Veel kinderen hopen dat alles snel weer opgebouwd is. Maar ik geloof er niet in. Ik heb een beetje zitten rekenen. Stel dat er elke week een nieuw gebouw wordt gebouwd, dan zijn we over zesentwintig jaar klaar.’ De inwoners leven dus tussen de puinhopen van de aardbeving. Er gaat geen dag voorbij waarop ze er niets van zien. Om de paar weken wordt de stad ook nog eens opgeschrikt door een nashok. Experts denken dat dat nog jarenlang regelmatig zal

Na de aardbeving – de kerk onthoofd

gebeuren. Ties vindt dat idee niet fijn. Maar de gebeurtenissen hebben verder weinig aan hem veranderd. Hij weet nu wel alles over aardbevingen. Hij heeft er boeken over gelezen en weet nu wat voor soorten er bestaan, hoe je erop moet reageren en welke voorzorgsmaatregelen je kunt treffen. ‘Het klinkt een beetje nerdy, maar ik heb meer respect gekregen voor de kracht van de natuur.’ Nieuwe naschokken vindt Ties soms wel eng. Je weet tenslotte nooit hoe heftig ze zijn. ‘Soms ben ik ook bang dat ik bij de volgende aardbeving net op een verkeerde plek ben.’ Maar verhuizen om die aardbevingen te vermijden? Geen haar op zijn hoofd. ‘Dat is één keer in me

opgekomen, tijdens die klap in februari 2011. Maar daarna nooit meer.'

Thuis?

Rond kerst 2011 waren Ties en zijn familie in Nederland. Gek genoeg voelde dat niet als naar huis gaan, maar als een vakantie. Pas toen Ties weer een tijdje in Nederland was – ze raceten door het hele land heen, van ooms naar tantes naar opa en oma's – was het ook een beetje als thuiskomen. Maar hij had niet willen blijven. 'Ik vond het jammer toen we weer afscheid moesten nemen van Nederland, maar ik wilde toch wel graag weer naar Christchurch. Dat is nu thuis, besepte ik.'

Ties mailt weleens met zijn vrienden in Nederland. Die vragen steeds wanneer hij terugkomt, helemaal sinds de aardbevingen. Moe wordt Ties ervan. Hij heeft ze al honderd keer moeten zeggen dat hij gelukkig is in Christchurch. Hij wil helemaal niet terug naar Nederland. Alleen al het gedoe van de verhuizing. Weer je hele leven in een container, weer zes weken wachten tot hij aankomt. Maar die verhuizing is niet de belangrijkste reden. Hij vindt het gewoon veel leuker in Nieuw-Zeeland. Zo simpel is het. 'Het is een avontuurlijk land. Het is hier mooier en fijner. De aardbeving was natuurlijk een groot dieptepunt. Christchurch is voorgoed veranderd. Maar mijn mening over Nieuw-Zeeland niet.' Ties vindt de natuur er geweldig. Hij houdt van alle dieren die hij steeds weer tegenkomt. Over de zee turen naar dolfijnen, in het bos op zoek naar rare vogels. Al die dingen vervelen nooit.

Maar ook de mensen vindt hij geweldig. Veel aardiger dan in Nederland. 'Op straat groet iedereen elkaar. Voorbijgangers zijn beleefd en vriendelijk. Als je iets koopt, dan vragen ze bij

Ties is zo vaak mogelijk op het strand

de kassa hoe je dag was.' Ties vindt Nederland gezelliger, met alle oude steden en zijn familie. Maar hij vindt het er ook druk. 'Nederland is zeven keer zo klein en er wonen meer dan vier keer zoveel mensen. Daar zag ik alleen de stad, eens in de zoveel tijd een bos en eens per jaar een druk strand.' Je realiseert je wel wat een rijk land Nederland is, vindt Ties. In Nieuw-Zeeland verdienen mensen veel minder. Maar vol-

gens hem lijken ze toch gelukkiger. Ze hebben slimme manieren om toch goed te kunnen leven. Zo hebben veel mensen een tuintje waar ze groenten en fruit verbouwen. Ook in de tuin bij Ties prijkt een moestuin.

‘Ik mis wel dingen van Nederland. Mijn vrienden en mijn vriendinnetje, nog steeds hetzelfde meisje als drie jaar geleden. Maar ik vind het niet erg. Inmiddels heb ik genoeg vrienden in Christchurch. En goede vrienden hebben, dat is voor mij het allerbelangrijkste.’ Soms twijfelen zijn ouders wel een beetje. Willen ze blijven? Willen ze ooit terug naar Nederland? Of naar een heel ander land? Als Ties het voor het zeggen had, dan zou hij het wel weten. Dan bleven ze de komende jaren lekker in Nieuw-Zeeland. ‘Ik wil hier graag nog een hele tijd rondhangen. Dit is nu mijn thuis.’

Het woelige leven van Dolfijnenvin en Haaienhap

‘Ik had ze graag meegenomen op onze lange reis, mijn goudvissen Dolfijnenvin en Haaienhap.’ Jammer genoeg hebben ze het beide niet gered tot het moment van vertrek uit Nederland. Maar Ties heeft de ontwikkelingen rond zijn goudvissen nog vers in het geheugen. Meteen nadat zijn vader had beloofd dat ze mee zouden mogen, volgden de mysterieuze situaties in de vissenkomp elkaar in rap tempo op. Zo trof Ties op een ochtend de wit-oranje gestreepte Haaienhap aan met een heel nieuw velletje. Knal-oranje. Zijn ouders vertelden dat ze hem hadden laten verven. ‘Ik geloofde dat gewoon.’ Drie maanden later zat

Dolfijnenvin ineens niet meer in zijn kom. En weer hadden zijn ouders een antwoord. Ze hadden hem terug naar de dierenwinkel gebracht omdat hij een beetje ziek was. 'Pas later durfden ze op te biechten dat hij dood was. Ze hadden hem door de wc gespoeld.' Haaienhap ging langer mee. Bijna redde hij het tot de grote verhuizing. Maar hij werd oud. Steeds vaker lag hij roerloos op zijn kop in zijn kom. Moest Ties weer hard tegen het glas tikken om het oude besje op gang te krijgen. 'Zijn dood was een grote opluchting voor mijn ouders. Die dachten waarschijnlijk: opgeruimd staat netjes, mooi op tijd.' In Nieuw-Zeeland heeft Ties geen huisdieren. Vindt hij niet erg, want het stikt van de interessante dieren. 'En een vriendje van mij heeft acht honden, dus ik kom niks tekort. Ik heb een tijdje voor zijn gekko gezorgd, maar eigenlijk is er niks aan. Het saai beest deed niks anders dan de hele dag zonnebaden in een terrarium. Ik was blij toen hij weer wegging.'

Strak in pak

'Ik zit nu in jaar acht, het laatste jaar voordat ik naar high school ga. Ik heb een zwart jack aan met rode strepen erop, en het logo van onze school. Eronder een zwarte broek. Best mooi.' Broer Willem, een paar klassen lager, draagt een rode fleecetrui met een zwarte joggingbroek. Stukken beter dan de strenge pakjes met jasje en stropdas die kinderen op sommige andere scholen moeten dragen.

'Volgend jaar, als ik naar high school ga, dan ben ik de pinneut,' zucht Ties. 'Dan krijg ik een kostuum inclusief hoge sokken. Ik heb dan een wollen trui aan met daaronder een wit overhemd en een stropdas. En een korte zwarte broek met van die hoog opgetrokken sokken en schoolschoenen. Zwarte leren schoenen. Gadver.'

Niet te eten

'Het eten hier is veel zoeter en vetter dan in Nederland. Je hebt weinig pittige en zoute dingen. Eigenlijk is het gewoon veel slechter dan in Nederland. De snackbar maakt heel vieze patat, de boter is zout, de pindakaas smaakt gek en de melk is niet te pruimen.' Zelfs veel aardappels in Nieuw-Zeeland zijn zoet. 'Niet te eten! Ze smaken naar gekookte appels.' Niet gek dus dat Ties soms met heimwee terugdenkt aan de Hollandse pot. 'Ik mis hagelslag en beschuit. Hagelslag is hier wel te krijgen, hoor. Maar het is peperduur. En echte kaas, dat mis ik ook. Hier is het een soort zout blok nepkaas. Smerig.'